

Rapport fra Uranienborg skole

Vi har tre ganger hatt et ekstra fokus på menneskeverd, menneskerettigheter og antirasisme. Disse blir belyst i egne punkt i rapporten.

Vi har også bedt klassene jobbe jevnlig med noe vi har hatt hovedfokus på: Hvordan elevene omtaler hverandre og hva kaller de hverandre i enkelte situasjoner. Grunnen til dette var resultatene fra undersøkelsen vi hadde på sensommeren.

I tillegg har vi hatt fokus på faren for mobbing via mobiltelefon/ sosiale media, ved hjelp av "Bruk Hue"-aksjonen.

For å sette fokus på språkbruk har en del klasser hatt et opplegg som følgende:

- Elevene setter seg to og to snakker om hvilke negative ord/banneord som er mest vanlig
- Hver elev sier et ord hver. Lærer skriver opp på tavle/smartboard
- Alle tenker på de tre verste orda som er mest vanlige
- Ord som gikk igjen var bangshott, bitch, hore
- Samtale/refleksjon rundt dette:
 - Hvordan føles det å bli kalt dette?
 - Hvordan kjennes det ut å kalle noen dette?
 - Er dere ikke forbilder for noen yngre enn dere selv?
 - Hva med forbildene dere har? Hvordan snakker de? Er det derfor greit at du tar etter det som ikke er bra?

Inntrykket er elevene fra 7-10. trinn tok de dette svært seriøst og at det var en tankevekker for mange. Aktivitetene tilpasses hvert trinn.

Siden vi er en 1-10 skole prøver vi selvsagt å møte elevene der de er og velger tema ut fra relevans. På 3.trinn har vi eksempelvis to elever med muslimsk

bakgrunn. Vi bruker tid på å snakke om deres tradisjoner/ritualer i etterkant av ID, Ramadan osv.

Det kan oppstå uenigheter når det diskuteres bønn generelt, og vi jobber da mye med å få til en forståelse for at selv om man tror på Gud kan man be på ulike måter.

I tillegg er matkulturen/lukten på maten annerledes.

Som lærere må de andre medelevene bli kjent med og forstå andre kulturer på en flott måte. Respekt og likeverd er flotte ord som da kommer opp.

Lignende eksempler kan man se på alle trinn. Noen er jøder, noen er muslimer, noen er kristne, noen kan være ateister, noen er innvandrere, noen er homofile, noen er tyskere, noen er pakistanere og derfor er det så viktig å ta de aktuelle diskusjonene og samtalene hvor det er nødvendig. Vi opplever at lærerne på Uranienborg har blitt flinkere til å ha fokus på DEMBRA i hverdagen og vi tror på at dette vil sette spor og minske unødvendige og hodeløse kommentarer blant elevene som kan oppfattes som mobbing, sårende, stigmatiserende m.m.

På andre trinn har de gjort følgende:

Lærer har skrevet ut 4 ark med ett ord per ark; Respekt, Toleranse, Likeverd og Rettferdighet.

Elevene satt i ring og fikk se ett ord av gangen. Snakket og reflekterte over ordenes betydning, og måtte tenke og svare på ulike spørsmål som for eksempel "hvordan viser du respekt for foreldrene dine, læreren, medelever...", "er du fra Norge mer verdt en hun fra India?", "er det rettferdig at han i klassen med "special needs" for lov til å begynne å spise 10 min før oss andre?"... osv. Vi tar stadig opp disse ordene, og det er de 4 ordene vi har mest fokus på (nevner sjeldnere ord som diskriminering, antisemittisme, rasisme osv.).

Vi har ellers hatt flere større markeringer av spesielle dager på skolen siden oppstarten av DEMBRA. Menneskerettighetsdagen 10. des 2013 var en slik dag. Da hadde vi fellessamling i skolegården med kor, alle trinn hang opp plakater i skolegården hvor vi fikk en menneskerettighet tildelt av menneskerettighetskomiteen. I skolegården kunne alle elevene gå rundt og lese hvordan de ulike trinnene belyste sin menneskerettighet med både illustrasjoner og bilder.

Her er en oversikt over hvilke klasser som jobbet med hvilke rettigheter:

1. trinn: **Artikkel 7.**

Alle er like for loven og har uten diskriminering rett til samme beskyttelse av loven. Alle har krav på samme beskyttelse mot diskriminering i strid med denne erklæring og mot enhver oppfordring til slik diskriminering.

2. trinn: **Artikkel 4.**

Ingen må holdes i slaveri eller trelldom. Slaveri og slavehandel i alle former er forbudt

3. trinn: **Artikkel 3.**

Enhver har rett til liv, frihet og personlig sikkerhet.

4. trinn: **Artikkel 26.**

1. Enhver har rett til undervisning. Undervisningen skal være gratis, i det minste på de elementære og grunnleggende trinn.

Elementærundervisning skal være obligatorisk. Alle skal ha adgang til yrkesopplæring, og det skal være lik adgang for alle til høyere undervisning på grunnlag av kvalifikasjoner.

2. Undervisningen skal ta sikte på å utvikle den menneskelige personlighet og styrke respekten for menneskerettighetene og de grunnleggende friheter. Den skal fremme forståelse, toleranse og vennskap mellom alle nasjoner og rasegrupper eller religiøse grupper og skal støtte De Forente Nasjoners arbeid for å opprettholde fred.

3. Foreldre har fortrinnsrett til å bestemme hva slags undervisning deres barn skal få.

5. trinn: **Artikkel 5.**

Ingen må utsettes for tortur eller grusom, umenneskelig eller nedverdiggende behandling eller straff.

6. trinn: **Artikkel 1.**

Alle mennesker er født frie og med samme menneskeverd og menneskerettigheter. De er utstyrt med fornuft og samvittighet og bør handle mot hverandre i brorskapets ånd.

7. trinn: **Artikkel 2.**

Enhver har krav på alle de rettigheter og friheter som er nevnt i denne erklæring, uten forskjell av noen art, f. eks. på grunn av rase, farge, kjønn, språk, religion, politisk eller annen oppfatning, nasjonal eller sosial opprinnelse eiendom, fødsel eller annet forhold.

Det skal heller ikke gjøres noen forskjell på grunn av den politiske, rettslige eller internasjonale stilling som innehas av det land eller det område en person hører til, enten landet er uavhengig, står under tilsyn, er ikke-selvstyrende, eller på annen måte har begrenset suverenitet.

8. trinn: **Artikkel 25.**

1. Enhver har rett til en levestandard som er tilstrekkelig for hans og hans families helse og velvære, og som omfatter mat, klær, bolig og helseomsorg og nødvendige sosiale ytelser, og rett til trygghet i tilfelle av arbeidsløshet, sykdom, arbeidsuførhet, enkestand, alderdom eller annen mangel på eksistensmuligheter som skyldes forhold han ikke er herre over.

2. Mødre og barn har rett til spesiell omsorg og hjelp. Alle barn skal ha samme sosiale beskyttelse enten de er født i eller utenfor ekteskap.

9. trinn: **Artikkel 14.**

1. Enhver har rett til i andre land å søke og ta imot asyl mot forfølgelse.

2. Denne rett kan ikke påberopes ved rettsforfølgelse som har reelt grunnlag i upolitiske forbrytelser eller handlinger som strider mot De Forente Nasjoners formål og prinsipper.

10. trinn: **Artikkel 19.**

Enhver har rett til menings- og ytringsfrihet. Denne rett omfatter frihet til å hevde meninger uten innblanding og til å søke, motta og meddele opplysninger og ideer gjennom ethvert meddelelsesmiddel og uten hensyn til landegrenser.

M-klassen: **Artikkel 18.**

Enhver har rett til tanke-, samvittighets- og religionsfrihet. Denne rett omfatter frihet til å skifte religion eller tro, og frihet til enten alene eller sammen med andre, og offentlig eller privat, å gi uttrykk for sin religion eller tro gjennom undervisning, utøvelse, tilbedelse og ritualer.

Vi hadde tidligere i skoleåret en markering i forbindelse med Dignity Day 16.okt 2013 hvor bl.a. skolekoret sang "That's what friends are for" samt elevrådsleder og rektor hadde en liten appell/tale om hva verdighet kunne være. Klassene gikk etterpå hvert til sitt og hadde ulike aktiviteter som gikk på verdighet. På 10.trinn diskuterte vi bl.a. romfolk opp mot begrepet verdighet.

På de neste sidene har vi lagt til noen mer skjematiske opplegg som utgangspunkt for fremtidige undervisningssituasjoner.

Dokumentasjon av Dembra aktiviteter

Tittel på aktivitet: Hva er rasisme?

Type aktivitet: Hjemmearbeid og skolegjennomgang i full klasse

Hvem og hvor mange var involvert i aktiviteten? Hele klasser og kan gjøres på mange trinn

Kort beskrivelse av aktiviteten:

Denne uken var en lekse på 6.trinn å lese anti-rasistisk senter sitt skriv om rasisme i Norge.

<http://www.antirasistisk-senter.no/index.php?id=4518461&cat=99429&printable=1>

Så fikk de i oppgave å svare på disse spørsmålene.

1. Hvor lenge har vi hatt rasisme?
2. Før satte man folk i "båser" slik som rase. Hvilke heter disse båsene dag?

3. Hva er rasistiske holdninger?
4. Hva er rasistisk diskriminering?
5. Hvordan avgjør vi hva rasisme er for? Hvilke to hovedretninger deles de inn i?
6. Hvorfor bør man være forsiktig med å kalle folk for rasister?
7. Hva kan være en forskjell på rasisme og mobbing?
8. Er rasisme medfødt?
9. Hvor skjer rasisme?
10. Hvorfor er det vanskelig å "telle" hvor mye rasisme det er i Norge?
11. Hva vil rasistisk diskriminering i arbeidslivet si?
12. Hva kalles grupper som jobber for å skrive og aksjonere for å "få innvandrere og flyktinger hjem der de kommer ifra"?
13. Hvorfor er et samfunn med rasisme dumt for alle?

I timen hørte vi på nok et lydklipp. Denne gangen handlet det om trosforfølgelse. Det er ikke rasisme direkte, men knyttet tett opp mot.

<http://radio.nrk.no/serie/mellom-himmel-og-jord/dmpt04004513/10-11-2013#t=17m44s>

1. Hva er trosforfølgelse?
2. Hvem rammes av trosforfølgelse?
3. Hvor er volden mot trosforfølgelse verst?
4. Skriv ned to forskjellige eksempler på trosforfølgelse.
5. Hvilke religion er mest utsatt for religiøs vold?
6. Hva er grunnen til at noen velger å gå igjennom alt dette for troen sin?
7. Hva tenker du når du hører dette?
Spørsmål etter radioprogrammet.
8. Kan alle tro hva de vil?
9. Hva er forskjellen på å tro hva du vil og gjøre hva du vil?
10. Opplever du å ha trosfrihet til å kunne tro hva du vil?

(Hvordan) blir aktiviteten følget opp, er den knyttet til flere aktiviteter?

Gjennomgang av hjemmearbeidet i tillegg til å gi tilbakemeldinger på elevenes svar i plenum. Dette legger jo også flott opp til diskusjoner og kan tas opp igjen i undervisningssituasjoner senere.

Dokumentasjon av Dembra aktiviteter

Tittel på aktivitet: Holocaustdagen 27.jan 2014

Hvem og hvor mange var involvert i aktiviteten?

Det ble noe opp til hvert enkelt klassetrinn hvordan man jobbet med dette.

Kort beskrivelse av aktiviteten:

Her er en beskrivelse fra hvordan man jobbet på 8.trinn:

På Holocaustdagen, etter vi hadde sett "The boy in the Striped pyjamas", skrev elevene blogg der de reflekterte over det de hadde sett. Hva som var budskapet i filmen, og hvilket inntrykk de hadde av dette. Vi ba også elevene reflektere over et litt provoserende spørsmål, om det er greit å være venner til tross for religion, nasjonalitet, "klasse" osv. Er det av betydning eller helt likegyldig?

Vi satte også påstanden: "Vi er mer verdt enn romfolk og tiggere, derfor fortjener vi å ha det bedre enn dem", opp på tavlen, og fikk en diskusjon ut av dette. Mitt inntrykk er at elevene "vet hva de skal si", og noen mener dette også oppriktig, men noen ser ut som om de i bunn og grunn egentlig ikke mener det. De fniste litt, og virket overrasket da jeg fortalte litt om bakgrunnen for hvorfor romfolket egentlig er her og ofte tigger.

Vi snakket om hvilke muligheter man blir gitt ved fødsel, og at vi i Norge er utrolig heldige i forhold til i andre land, og da spesielt romfolk, som fra start av stort sett ikke har noe valg.

Her er en annen beskrivelse fra hvordan noen jobbet på 6. trinn:

Jeg har hatt/har fortsatt om anti-rasisme i mine RLE-timer. Jeg valgte å spille av dette lydklippet. Det er et intervju med en 17 år gammel jente fra Alta. Hun har sett seg lei av å bli diskriminert for måten hun prater på, og hun forteller om

hvordan hun opplever det. I intervjuet tar hun rasisme-begrepet et steg videre og diskuterer litt rundt det.

Jeg spilte av lydklippet og fikk elevene til å skrive ned svar på spørsmålene under før vi hadde samtale om det. De fleste var enige med henne om at hun burde slippe å oppleve dette pga måten hun prater på.

http://www.nrk.no/lyd/marion_17_ut_mot_samehets/AF0D8EBF0DFA68B7/ene/antirasisme/

1. Skriv dine tanker som du gjør deg fra dette intervjuet. Har hun rett? Hvorfor? Er du enig med henne? |
2. Hva ville du tenkt hvis du var henne?
3. Hva er greit å si og hva er ikke greit å si til hverandre? Finnes det en grense som alle kan være enige om?
4. Finn tre ting du liker med dialekten hennes.

(Hvordan) blir aktiviteten fulgt opp, er den knyttet til flere aktiviteter?

Temaet er jo dessverre relativt aktuelt i mange situasjoner og derfor er det naturlig å sette fokus på dette ved en hver anledning hvor dette er aktuelt, for eksempel når det kommer opp homohets i forbindelse med OL i Sochi, eller den siste loven som ble vedtatt i Uganda, utsending av asylbarn, eller tigging i nærområdet.

Ellers foregikk dagen på ulike måter som allerede nevnt bl.a. som følger;

Småtrinnet markerte dagen ved samtale om inkludering, respekt, likeverd, forskjellsbehandling og demokrati

9.trinn fikk besøk av en foredragsholder fra Holocaust-senteret.

10.trinn jobbet med en artikkel som dreide seg om Norges svik mot romfolk, og jobbet med oppgaver fra Holocaust-senterets hjemmeside.

Juni-14:

DEMBRA-gruppen ved prosjektleder Anne Førde, Eystein Eriksen og rektor

Randi Elisabeth Tallaksen

